

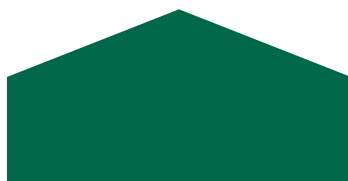

LBTU ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS 2023. – 2027. GADAM PĒTNIECĪBAS PROGRAMMAS

**Plāns dalībai ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammas
“Apvārsnis Eiropa” konkursos un citās pētniecības
un inovāciju atbalsta programmās un tehnoloģiju ierosmēs**

Latvijas
Biozinātņu un tehnoloģiju
universitāte

Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātes (LBTU) Attīstības stratēģijā 2023. – 2027. gadam definēts Pētniecības programmas vidēja termiņa mērķis – Universitātes sekmīga integrācija starptautiskajā universitāšu un zinātnisko institūciju ekosistēmā, izcilība pētniecībā, pētniecības vides ilgtspējas nodrošināšana, zināšanu un tehnoloģiju pārnese.

Mērķa sasniegšanai ir izstrādāts **Plāns dalībai ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa” konkursos un citās pētniecības un inovāciju atbalsta programmās un tehnoloģiju ierosmēs**, kas sekmēs starptautiskās sadarbības veicināšanu un iekļaušanos Eiropas pētniecības telpā.

LBTU zinātnieki 2018.–2022. gada periodā ir veiksmīgi turpinājuši īstenot gan Latvijas mēroga, gan starptautiska mēroga zinātniskus projektus un līgumpētījumus – piesaistot nozīmīgu finansējumu (1.tabula). Kopējais piesaistītais zinātnisko projektu finansējums 2022. gadā ir nepilni pieci miljoni eiro, tas ir palielinājies par 17 % salīdzinājumā ar 2018. gadu. Īpaši liels finansējums piesaistīts 2020. gadā – 5,812 milj. EUR. Finansējuma izmaiņas ir saistītas ar projektu konkursu izsludināšanas un īstenošanas periodu, atbilstoši Eiropas Savienības plānošanas periodam. Būtiski 2022. gadā ir palielinājies privātais finansējums līgumpētījumiem, sadarbojoties ar nozares uzņēmumiem, sasniedzot 758 tūkstošus EUR (palielinājums par 114% salīdzinājumā ar 2018. gadu).

1.tabula. Nozīmīgākie LBTU zinātniskās darbības rādītāji, 2018–2022

Nr.p.k.	Rezultāta rādītājs/gads	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Pilna laika ekvivalenta (PLE) pētnieku skaits	86.37	93.93	86.26	86.37	96.26
2.	Zinātnisko projektu finansējums, tūkst. EUR ar PVN gadā	4 217	5 438	5 812	4 033	4 953
3.	Uzņēmumu (privātais) finansējums pētniecībai, tūkst. EUR gadā	353	338	309	441	758
4.	Sagatavotie, iesniegtie un vismaz minimālo nepieciešamo punktu skaitu ieguvušie ES programmas FP7, "Apvārsnis 2020", «Apvārsnis Eiropa» projekti, skaits	8	4	3	5	11
5.	Atbalstītie (finansējumu saņēmušie) ES programmas FP7, «Apvārsnis 2020», «Apvārsnis Eiropa» projekti, skaits	8	2	3	1	7
6.	ES programmai FP7, "Apvārsnis 2020", «Apvārsnis Eiropa» iesniegto projektu sekmības rādītājs	57%	20%	18%	13%	64%
7.	Īstenošanā esošie ES programmas FP7, «Apvārsnis 2020», «Apvārsnis Eiropa» projekti konkrētajā gadā, skaits	8	13	12	11	14

Analizētajā periodā ir vērojama nemainīgi pieaugoša tendence attiecībā uz LBTU īstenoto projektu skaitu – 2022. gadā LBTU īstenoja 14 šo programmu projektus. ES programmas FP7, "Apvārsnis 2020" un "Apvārsnis Eiropa" projektu pieteikumu iesniegšanā LBTU uzrāda labus rezultātus – sekmības rādītājs 2022. gadā bija 64%, kas liecina par universitātes sekmīgu iekļaušanos Eiropas pētniecības telpā un starptautiskos konsorcijs.

Arī zinātnisko darbinieku nodarbinātība pilna laika ekvivalenta izteiksmē ir palielinājusies pēdējos divos gados, pārvarot Covid-19 krīzes sekas. 2022. gadā LBTU akadēmiskajos amatos strādāja 163 vadošie pētnieki, 67 pētnieki un 33 zinātniskie asistenti.

2.tabula. Piesaistītā finansējuma īpatsvars projektu grupās LBTU, 2018–2022, %

Nr.p.k.	Rezultāta rādītājs/gads	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Starptautiskie projekti: FP-7, Apvārsnis, Bonus, ERA-NET, Norvēģu instruments, Teritoriālās sadarbības projekti, Nordplus, Erasmus+, u.c.	38	33	15	14	25
2.	Nacionālie projekti: ERAF, EJZF, Sadarbība, utt.	24	21	40	26	21
3.	Valsts pētījumu programmu projekti, fundamentālie un lietišķie pētījumi	2	3	8	11	5
4.	LR Zemkopības ministrijas subsīdijas	28	32	32	37	34
5.	Līgumpētījumi (privātais finansējums)	7	11	5	12	15

Kopējā piesaistīto projektu finansējuma struktūrā iezīmējas starptautisko zinātnisko projektu nozīmīgums – 2022. gadā tie veidoja 25% no piesaistītā finansējuma. Analizējamajā periodā starptautisko projektu piesaistītais finansējums svārstās, atkarībā no pieejamām projektu programmām un konkursu uzsaukumiem. Stabila vieta ir Zemkopības ministrijas subsīdijām zinātnisko projektu īstenošanā, kā arī privātā finansējuma pētījumiem (pieaugums no 7% līdz 15%). Privātā finansējuma būtisks avots ir Latvijas Investīciju aģentūras īstenotā “Inovāciju vaučeru” programma, kurā LBTU uzrāda ļoti veiksmīgus rezultātus.

Galvenie izaicinājumi 2023.–2027. gadam:

1. Diversificētās projektu programmas un to mainīgie nosacījumi pieprasa zināšanu un prasmju (īpaši par projektu sagatavošanu un ieviešanu) pastāvīgu pilnveidi.
2. Nepietiekoši izmantotas noslēgto sadarbības līgumu sniegtās iespējas.
3. Nepilnīgi izmantotas abpusēji izdevīgas sadarbības iespējas ar esošajiem pētniecības partneriem (piemēram, atbalsts ārvalstu partneru identificēšanā un piesaistē, kopīgi mārketinga pasākumi ārējos tirgos u.c.).
4. Sadarbības ietvaros pieejamās pētniecības infrastruktūras vāja izmantošana.
5. Daudzi līdz šim īstenotie pētniecības pasākumi vāji orientēti uz tautsaimniecībā pielietojamu rezultātu.
6. Vairākās jomās nepietiekami laba saikne ar tautsaimniecības uzņēmumiem.
7. Maza uzņēmēju dalība LBTU pētījumos.

Plānotie pasākumi, izpildes laiks, atbildīgie un resursu avoti izaicinājumu risināšanai apkopoti 3.tabulā.

3.tabula. Rīcības virzieni

Nr. p.k.	Pasākums	Izpildes laiks	Atbildīgā struktūrvienība	Resursu avoti
1.Starptautiskās sadarbības veicināšana				
1.1.	Nodrošināt LBTU Starptautiskās konsultatīvās padomes (International Advisory Board) aktīvu darbību.	Nepārtraukti	ZPAC	Bāzes finansējums (BF), iekšējie resursi, citi avoti
1.2.	Veicināt un stiprināt LBTU iesaisti starptautiskos zinātniskos konsorcijs un pētnieciskās informācijas tīklos (piemēram, SciVal, EOSC, EURAXESS) - izvēloties mērķsadarbības partnerus ārvalstīs, īstenot priekšdarbus sadarbības veidošanai un stiprināšanai ar izvēlētajām universitātēm un pētniecības institūcijām.	Nepārtraukti	ZPAC	Erasmus+, BF, iekšējie resursi, citi avoti
1.3.	Nodrošināt informācijas pieejamību LBTU interneta vietnē un sociālajos medijos, lai popularizētu universitātes zinātniskos sasniegumus un piedāvājumu starptautiskajai sadarbībai pētniecībā.	Nepārtraukti	ZPAC, SSC, KMC	BF, iekšējie resursi, citi avoti
1.4.	Piesaistīt jaunus zinātniekus, tajā skaitā jaunus doktorus, pieredzējušus pētniecības projektu vadītājus un vadošos pētnieku.	Nepārtraukti	ZPAC	BF, Konsolidācijas projekts, doktorantūras skola, pēcdoktorantūras un citi granti, u.c.
2.Iekšējās ekosistēmas pilnveide				
2.1.	Izvērtēt un pilnveidot Zinātniskās darbības efektivitātes sistēmu, lai veicinātu LBTU attīstība stratēģijas mērķu un rezultātīvo rādītāju sasniegšanu.	2024. gads	ZPAC	BF
2.2.	Stiprināt sadarbību ar AREI un DI, kā arī citiem partneriem Latvijā, tai skaitā nodrošinot savstarpēju materiāltehniskās un eksperimentālās bāzes izmantošanu.	Nepārtraukti	ZPAC, struktūrvienības	BF, iekšējie resursi, citi avoti
2.3.	Nodrošināt regulāru pētniecības, tehnoloģisko ierosmju un inovāciju projektu iespēju monitoringu, koncentrētas informācijas sagatavošanu un izplatīšanu, tai skaitā datu kuratoru iniciatīva.	Nepārtraukti	ZPAC	BF, citi avoti
2.4.	Izstrādāt vadošo pētnieku zināšanu nodošanas sistēmu, veidojot pētnieku grupas.	2025. gads	struktūrvienības	Konsolidācijas projekts
2.5.	Izveidot finanšu instrumentu programmas "Apvārsnis" un ERA-NET un citu iesniedzamo projektu izstrādes atbalstam.	2025. gads	ZPAC	BF, Konsolidācijas projekts
3.Administratīvā atbalsta sistēmas pilnveide				
3.1.	Sniegt administratīvu un tehnisku atbalstu struktūrvienībām projektu pieteikumu sagatavošanai un projektu īstenošanai.	Nepārtraukti	ZPAC	BF, iekšējie resursi, citi avoti
3.2.	Organizēt pētnieku apmācības (saistībā ar inovācijām, tehnoloģiju pārnesi, projektu vadību un citiem pētniecībai svarīgiem aspektiem, piesaistot ārējos un iekšējos resursus zināšanu ieguvei un prasmju attīstībai (ne retāk kā 2x gadā).	Nepārtraukti	ZPAC	BF, iekšējie resursi, citi avoti
3.3.	Nodrošināt informācijas materiālu (drukātus, elektroniski) izveidi par LBTU zinātniskajiem sasniegumiem latviešu un angļu valodās un regulāri tos aktualizēt.	Nepārtraukti	ZPAC, KMC, SSC	BF, iekšējie resursi, citi avoti

Atbilstoši izvirzītajiem rīcības virzieniem LBTU attīstības stratēģijā definēti sasniedzamie rezultātīvie rādītāji (4.tabula).

Rezultāta rādītājs/gads	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Starptautiskās zinātniskās sadarbības ietvaros piesaistītā finansējuma īpatsvars no LBTU zinātniskās darbības finansējuma ¹ (gadā), %	13	13	14	15	15	16	17
Uzņēmumu (privātais) finansējums no LBTU zinātniskās darbības finansējuma (gadā), %	7	7	7	8	8	8	9
Īstenošanā esošie ES letvarprogrammas un starptautisko fondu projekti, skaits	31	32	33	34	35	37	40
Minimālo nepieciešamo punktu skaitu ieguvušie ES letvarprogrammas projekti, skaits gadā	5	5	5	6	6	7	7
LBTU zinātniskās darbības finansējums, tūkst. EUR ar PVN gadā, t.sk.	6702	6748	6869	6901	7085	7376	7763
<i>ES letvarprogrammas un citu starptautisku projektu finansējums</i>	903	914	994	1001	1047	1150	1290
<i>Latvijas valsts budžeta finansēto, konkursa kārtībā iegūto, projektu finansējums²</i>	1742	1760	1777	1726	1800	1850	1900
<i>Valsts pārvaldes institūciju, valsts un pašvaldību uzņēmumu pasūtīto projektu/līgumdarbu finansējums³</i>	2073	2080	2091	2095	2100	2150	2200
<i>Uzņēmumu (privātais) finansējums</i>	441	445	451	518	558	595	683
<i>Ieņēmumi no intelektuālā īpašuma tiesību nodošanas</i>	29	30	30	30	30	35	40
<i>Zinātniskās darbības bāzes finansējums</i>	1045	1046	1047	1048	1050	1075	1100
<i>Snieguma finansējums par rezultātiem pētniecībā balstītas augstākās izglītības nodrošināšanā augstskolām</i>	469	473	479	483	500	521	550

¹ Zinātniskās darbības finansējums - LBTU īstenoto Eiropas Savienības letvara programmas pētniecības un attīstības projektu, citu starptautisku projektu un Latvijas valsts budžeta finansēto, zinātniskās institūcijas konkursa kārtībā iegūto pētniecības un attīstības projektu finansējums šiem projektiem, pētniecības un attīstības līgumdarbi ar komersantiem, publiskām personām un citiem pasūtītājiem un ieņēmumi no intelektuālā īpašuma tiesību nodošanas, kā arī zinātniskās darbības bāzes finansējums un snieguma finansējums par rezultātiem pētniecībā

² Latvijas valsts budžeta finansēto, zinātniskās institūcijas konkursa kārtībā iegūto pētniecības un attīstības projektu finansējums, piemēram, Valsts pētījumu programmas, Fundamentālo un lietišķo pētījumu programmas, programma "Sadarbība"

³ Līgumdarbi ar publiskām personām (valsts, pašvaldība, valsts augstskola, valsts zinātniskais institūts, valsts uzņēmums, piemēram, ZM sub-sīdijas, līgumpētījumi)